

Mishnah Sotah, chapter 3

משנה סוטה פראק ג

(1) He [the husband] would take her [the suspected woman's] meal-offering out of the basket of palm twigs and place it in a serving vessel, and then would set it on her hands. The priest places his hand under her [hand] and he waves it [the meal-offering].

(2) He waved and presented [the meal-offering], took a fistful and offered it [on the altar], and the rest would be eaten by the priests. He would give [the woman] to drink and afterwards offer her meal-offering [on the altar]. Rabbi Shimon says: He offers her meal-offering [first] and afterwards he would give her to drink, as it is said: "and afterwards he shall cause the woman to drink the water." (Numbers 5:26) If he gave her to drink and afterwards sacrificed her meal-offering, it is valid.

(3) If, before the scroll was effaced, she said: "I shall not drink," the scroll is

רבנו עובדיה מברטנורא

א היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לתוך כלי שרת, ונותנה על ידיה. וכהן מניח ידו מתחתיה ומניפה: **ב** הניף והגיש, קמץ והקטיר, והשאר נאכל לכהנים. היה משקה ואחר כך מקריב את מנחתה. רבי שמעון אומר, מקריב את מנחתה ואחר כך משקה, שנאמר (במדבר ה) ואחר ישקה את האשה את המים. אם השקה ואחר כך הקריב את מנחתה, כשרה: **ג** עד שלא נמחקה המגלה אמרה איני שותה, מגלתה נגנזת.

א היה נוטל. בעלה את המנחה, שאין מצות כהונה במנחות אלא מקמיצה ואילך. והגשה נמי תחילת קמיצה היא שאין זר קרב למזבח. אבל קדושי כלי ויציקה ובלילה, במנחות הטעונות שמן, כשר בור: ונותנה על ידה. להניף: וכהן מניח ידו תחתיה. שנאמר בשלמים (ויקרא ז) ידיו תביאנה, ונאמר במנחת סוטה (במדבר ה) ולקח הכהן מיד האשה, מה בשלמים כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף, כך במנחת סוטה כהן מניח ידו תחת יד האשה ומניף: **ב** והגיש. לקרן מערבית דרומית: והשאר נאכל לכהנים. שכל הנקמצות שייריהן נאכלים: היה משקה ואחר כך מקריב את מנחתה. תלתא קראי כתיבי. והשקה קמא, ואחר ישקה, והשקה בתרא. והשקה קמא, לגופיה, שמשקה אחר שנמחקה המגילה קודם הקטרת המנחה. ואחר ישקה, אע"ג דמשמע דוקא, על כרחיך מקרא האמור ראשון נדרש לגופו, ומקראות יתירות האמורות אחריו ניתנו לירוש, הלכך ואחר ישקה אע"פ שנכתב אחר הקטרת המנחה אקודם הקטרה קאי, ואמחיקה הכתובה למעלה קאי, וקאמר דאם לא נמחקה יפה ועדיין רישומן של אותיות ניכר לא ישקנה. והשקה בתרא, לאשמועינן שאם נמחקה המגילה ואמרה איני שותה, מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה: **רבי שמעון אומר מקריב את מנחתה ואחר כך משקה.** על כרחיך ואחר ישקה דוקא הוא ודוקא כתביה לאחר הקטרה. והשקה קמא, שאם בדיעבד השקה ואחר כך הקריב מנחתה, כשרה. והשקה בתרא, שאם נמחקה המגילה ואמרה איני שותה, מערערין אותה ומשקין אותה בעל כרחיה. ואין הלכה כר"ש: **ג** מגילתה נגנזת.

stored away, and her meal-offering is scattered [i.e., burned] in the place of the ashes. Her scroll is not valid for another suspected woman to drink from it. If the scroll was effaced and she said: "I am defiled," the water is poured out and her meal-offering is scattered in the place of the ashes. If the scroll was effaced and she said: "I shall not drink," they force her and cause her to drink against her will.

(4) She would not finish drinking before her face turned green, her eyes protruded, and her veins swelled. They say: "Take her out, Take her out!" — so that she would not defile the Temple Courtyard. If she had merit, it would suspend [her punishment for] her. There is merit that suspends [the punishment] for one year, there is merit that suspends for two years, and there is merit that suspends for three years. Consequently, Ben Azzai says: A man is obligated to teach his daughter Torah, so that if she were to drink [and remain unscathed], she will know that her merit suspended for her [and not that the test was ineffective]. Rabbi Eliezer says: Whoever teaches his daughter Torah, it is as if he teaches her licentiousness. Rabbi Yehoshua says: The woman prefers [merely] a kav [i.e., living frugally]

רבנו עובדיה מברטנורא

בצד ההיכל: ומנחתה מתפזרת על הדשן. ונשרפת על בית הדשן שהיה בעזרה ששורפים שם פסולי קדשי קדשים, והואיל וקדשה בכלי שרת טעונה שריפה בעזרה: ואין מגילתה כשרה להשקת בה סוטה אחרת. דבעינן כתיבה לשמה, דכתיב (שם) ועשה לה הכהן, כל עשייתה לשמה: והמים נשפכים. דכיון דאמרה טמאה אני, בדוקה ועומדת היא. ומים המרים לא נתנו אלא לברר בהם את הספק: מערערים אותה. דדלמא טהורה היא, ומחמת בעיתותא קאמרה: ד אינה מספקת לשמות וכו'. בגמרא מוכיח דמתניתין ר' עקיבא היא דסבר כר"ש דאמר מקריב מנחתה ואח"כ משקה אותה, דכמה דלא קרבה מנחתה לא בדקי לה מיא, דכתיב (במדבר ה) מנחת זכרון מזכרת עון: מתמלאת גידים. מתוך שבשרה נפוח נראית כמלאה גידים: שלא תטמא את העזרה. לא מטומאת מת קאמר, אלא שלא תפרוס גדה ותטמא שער נקנור ועזרת נשים שתצא דרך שם, שנדה ובה אסורין לכנוס בהר הבית. אבל המת עצמו מותר להכניסו להר הבית ולשער נקנור שלא נתקדשו בקדושת העזרה: יש לה זכות וכו'. בגמרא מפרש דזכות דתורה הוא דתולה לה שהולכה בניה לבית הספר

ומנחתה מתפזרת על הדשן. ואין מגילתה כשרה להשקות בה סוטה אחרת. נמחקה המגלה ואמרה טמאה אני, המים נשפכין ומנחתה מתפזרת על הדשן. נמחקה המגלה ואמרה איני שוטה, מערערים אותה ומשקין אותה בעל כרחיה: ד אינה מספקת לשמות עד שפניה מוריקות ועיניה בולטות והיא מתמלאת גידין, והם אומרים הוציאוה, שלא תטמא את העזרה. אם יש לה זכות, היתה תולה לה. יש זכות תולה שנה אחת, יש זכות תולה שתי שנים, יש זכות תולה שלש שנים. מכאן אומר בן עזאי, חייב אדם ללמד את בתו תורה, שאם תשתה, תדע שהזכות תולה לה. רבי אליעזר אומר, כל המלמד בתו תורה, כאלו למדה תפלות. רבי יהושע אומר, רוצה

and licentiousness, instead of nine *kabin* [i.e., luxury] and chastity. He would say, A foolish [overly] pious person, a crafty wicked person, a[n overly] sanctimonious wife, and the “struck” Pharisees [i.e., they strike themselves to show humility and abstinence] destroy the world.

(5) Rabbi Shimon says: Merit can not suspend the effect of the water that causes the curse; and if you were to say merit can suspend the water that causes the curse — you would dull the water for all the women who drink, and you would slander the pure women who drink, for people would say, “They are defiled, but merit suspended for them.” Rabbi says: Merit does suspend the water that causes the curse, but she does not give birth or thrive, rather she degenerates, and in the end, she dies this same death.

(6) If her meal-offering became impure before it was sanctified in the vessel, then

רבנו עובדיה מברטנורא

והמתנינה לבעלה שיצא חוץ לעיר לעסוק בתורה: כאילו מלמדה תפלות. חבור משכב אנשים. שמתוך התורה היא מבינה ערמימות ועושה דבריה בהצנע. כדכתיב (משלי ח) אני חכמה שכנתי ערמה: רוצה אשה בקב. ליוון מזונות מועטים, ויהא תשמיש מצוי לה: מתשעה קבין ופרישות. לפרוש מן התשמיש, הלכך אין טוב שתלמוד תורה: חסיד שוטה. מפרש בגמרא כגון דטבעה אשה בנהר ואמר לאו אורח ארעא לאסתכולי באתתא ולאצולה: רשע ערום. כגון המטעים דבריו לדיין קודם שיבא בעל דין חבירו. ומשנפתחו בלב הדיין שערי זכות לדברי זה, קשה לסלקו, והרי רשעתו וערמתו של זה שעבר על לא תשיא שמע שוא (שמות כ"ג): ואשה פרושה. כגון אשה כשפנית שהיתה עוצרת רחם הנשים היולדות בכשפיה ובשעה שהיתה היולדת מקשה בלדתה היתה אומרת אלך ואתפלל אולי תקובל תפלתי וסותרת כשפיה ויולדת: ומכות פרושים. שמכה עצמו להראות שהוא עניו וצנוע, כגון שמהלך עקב בצד גודל ואינו מרים רגלו מן הארץ ומתוך כך מנקף אצבעותיו באבנים, והוא שנקרא בגמרא פרוש נקפי. או מי שעושה עצמו כעוצם עיניו שלא להסתכל בנשים, ומתוך כך מכה ראשו בכותל ויוצא ממנו דם, והוא הנקרא פרוש קואי, כלומר שמקזו דם מראשו מחמת פרישותו: הרי אלו מכלי העולם. שרוצים להראות לבריות שהם חסידים ואין תוכם כברים: ה מדהה אתה את המים. מחסר ומחשיך. הגוון החסר נקרא דיהה בלשון משנה: מתנוונה והולכת. נחלית והולכת: ו נטמאת מנחתה עד שלא קדשה בכלי הרי היא ככל המנחות. שנטמאו עד

אשה בקב ותפלות מתשעה קבין ופרישות. הוא הנה אומר, חסיד שוטה, ורשע ערום, ואשה פרושה, ומכות פרושין, הרי אלו מבלי עולם: ה רבי שמעון אומר, אין זכות תולה במים המרים. ואם אתה אומר, הזכות תולה במים המאירים, מדהה אתה את המים בפני כל הנשים השותות, ומוציא אתה שם רע על הסהורות ששתו שאומרים טמאות הן אלא שתלתה להן זכות. רבי אומר, הזכות תולה במים המאירים, ואינה יולדת ואינה משבחת, אלא מתנונה והולכת, לסוף היא מתה באותה מיתה: ו נטמאת מנחתה עד

it is as all meal-offerings, and it is redeemed [he gives its value and purchases another]. If [it became impure] after it was sanctified in the vessel, then it is as all meal-offerings, and it is burnt. These are the ones whose meal-offerings are burnt: The one who says "I am defiled to you;" the one regarding whom witnesses were brought that she is defiled; the one who says: "I shall not drink;" the one whose husband refuses to let her drink; and the one whose husband had relations with her on the journey. All

שְׁלֹא קִדְשָׁהּ בְּכָלִי, הָרִי הִיא כְּכֹל הַמִּנְחֹת וְתִפְדָּהּ, וְאִם מִשְׁקִדְשָׁהּ בְּכָלִי, הָרִי הִיא כְּכֹל הַמִּנְחֹת וְתִשְׂרֹף. וְאֵלּוּ שְׁמִנְחֹתֶיהֶן נִשְׂרָפוֹת, הָאוֹמֶרֶת טְמֵאָה אֲנִי לָךְ, וְשָׁבְאוּ לָהּ עֵדִים שֶׁהִיא טְמֵאָה, וְהָאוֹמֶרֶת אֲנִי שׂוֹתָה, וְשָׁבְעָה אֲנִי עֲלֶיהָ רֹצֵחַ לְהִשְׁקוֹתָהּ, וְשָׁבְעָה בֶּאֱזֵינָהּ בְּדַרְךְךָ. וְכֹל הַנְּשׂוֹאוֹת לְכַהֲנִים, מִנְחֹתֶיהֶן נִשְׂרָפוֹת: ז' בַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׂאֶת לְכַהֵן, מִנְחָתָהּ נִשְׂרָפֶת. וְכַהֲנַת שֶׁנִּשְׂאֶת לְיִשְׂרָאֵל, מִנְחָתָהּ נֹאכְלֶת. מֵה בֵּין כַּהֵן לְכַהֲנַת, מִנְחַת כַּהֲנַת נֹאכְלֶת, מִנְחַת כַּהֵן אֵינָהּ נֹאכְלֶת. כַּהֲנַת מִתְחַלְלֶת, וְאִין כַּהֵן מִתְחַלֵּל. כַּהֲנַת מִטְמֵאָה לְמֵתִים, וְאִין כַּהֵן מִטְמֵא לְמֵתִים. כַּהֵן

those who are married to priests [the fistful is offered and] their meal-offerings are burnt [see following Mishnah for explanation].

(7) If the daughter of an Israelite is married to a priest, her meal-offering is burnt. If a priestess [i.e., the daughter of a priest] is married to an Israelite, her meal-offering is eaten. What is the difference between a priest and a priestess? The meal-offering of a priestess is eaten, while the meal-offering of a priest is not eaten; [as it is said: "All meal offerings of the priest shall be wholly burnt, it shall not be eaten" (Leviticus 6:16)], a priestess can be disqualified from priestly status [forever], while a priest is not disqualified [forever, as a result of a forbidden marriage]; a priestess may expose herself to the impurity of the dead, while a priest may not expose himself to the impurity of the dead; a priest eats

רבנו עובדיה מברטנורא

שלא קדשו בכלי: ותפדה. ותצא לחולין ומן המעות יקנה אחרת: ותשרף. שקדשה קדושת הגוף ואינה יוצאה עוד לחולין: וכל הנשואות לכהנים מנחותיהן נשרפות. ואפילו קרב קומץ בהלכותו ולא נטמאת, נשרפים שיריה על בית הדין ואינן נאכלים, מפני שיש לכהן בעלה חלק בה שמשלו היא באה, והתורה אמרה (ויקרא ו') וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל, ואין כולה כליל מפני שיש לה חלק בה שלכפרתה היא באה, הא כיצד, הקומץ קרב בעצמו והשירים קרבין בעצמן: ז' וכהנת שנשאת לישראל. בת כהן: מנחתה נאכלת. דכל מנחת כהן כליל תהיה, כתיב, כהן ולא כהנת. וכן כהנת אלמנה וגרושה שהביאה מנחת נדבה נאכלת: כהנת מתחללת. מן התרומה ומן הכהונה. אם נבעלה לפסולים שוב אינה חוזרת לכשרותה לעולם: כהן אינו מתחלל. אם נשא גרושה חללה או זונה, אלא כל זמן שהוא עמה הוא פסול לעבודה, משגרשה חוזר להכשרו, דכתיב (שם כ"א) ולא

of the “most holy” sacrifices, while a priestess may not eat of the “most holy” sacrifices.

(8) What is the difference between a man and a woman [generally]? A man must neglect [loosen his hair] and rend [his clothing, when declared a leper], and a woman does not neglect or rend; a man may impose a Nazirite vow on his son [if at the outset the son is a minor], and a woman may not impose a Nazirite vow on her son; a man may shave [i.e., if his father vowed and set

aside the proper sacrifices and died and his son was also a Nazir, he shaves and offers the sacrifices] from his father's Nazirite, and a woman may not shave from her father's Nazirite [offering]; a man may sell his daughter [as a maidservant], and a woman may not sell her daughter; a man may effect betrothal for his daughter, and a woman may not effect betrothal for her daughter; a man is stoned naked, and a woman is not stoned naked; a man is hanged [after capital punishment] and a woman is not hanged; a man is sold for his theft and a woman is not sold for her theft.

רבנו עובדיה מברטנורא

יחלל זרעו, וזרעו חלל, והוא אינו חלל: **כהנת מטמאה למתים**. דכתיב (שם) בני אהרן, ולא בנות אהרן; **ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים**. דחטאת ואשם ומנחה בכולהו כתיב (שם ו') כל זכר בבני אהרן יאכלנו: **ח האיש פורע ופורם**. כשהוא מנוגע פורע את ראשו ופורם את בגדיו, דכתיב (שם י"ג) איש צרוע הוא וכו', איש פורע ופורם, ואין אשה פורעת ופורמת: **האיש מדיר את בנו בנזיר**. בנו קטן. וחלה נזירתו עליו ואפילו לכשיגדל. וזו הלכה היא בנזיר ואין לה סמך מן התורה: **האיש מגלח על נזירות אביו**. אם נדר אביו בנזירות והפריש קרבנותיו ומת והיה בנו נזיר או שנדר בנזירות לאחר מיתת אביו. הרי הבן מגלח ביום מלאת ומביא קרבנות שהפריש אביו. וגם זו הלכה ואין לה סמך: **האיש מקדש את בתו**. מקבל קדושי בתו קטנה שלא מדעתה דכתיב (דברים כ"ב) את בתי נתתי לאיש הזה: **האיש נסקל ערום**. דכתיב (ויקרא כ"ד) ורגמו אותו, וא"א לומר אותו ולא אותה, דהא כתיב (דברים י"ז) והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההיא, אלא אותו בלא כסותו אבל אותה בכסותה: **האיש נתלה**. דכתיב (שם כ"א) ותלית אותו על עץ, אותו ולא אותה: **האיש נמכר בגניבתו**. דכתיב (שמות כ"ב) ונמכר בגניבתו, ולא בגניבתה:

אוכל בקדשי קדשים, ואין כהנת אוכלת בקדשי קדשים: **ח מה בין איש לאשה**. האיש פורע ופורם, ואין האשה פורעת ופורמת. האיש מדיר את בנו בנזיר, ואין האשה מדירת את בנה בנזיר. האיש מגלח על נזירות אביו, ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. האיש מוכר את בתו, ואין האשה מוכרת את בתה. האיש מקדש את בתו, ואין האשה מקדשת את בתה. האיש נסקל ערום, ואין האשה נסקלת ערומה. האיש נתלה, ואין האשה נתלית. האיש נמכר בגניבתו, ואין האשה נמכרת בגניבתה: